

Δελτίο

ΑΝΟΙΞΗ-ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ 2014

ΑΡ. ΤΕΥΧΟΥΣ 52

25 Χρόνια

ΣΧΟΛΗ Ι.Μ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΟ

Θέματα και απόψεις

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΜΕ ΤΟΝ ΣΤΑΘΗ ΚΟΥΤΣΟΥΝΗ

Ο Στάθης Κουτσούνης είναι ποιητής και φιλόλογος, Διευθυντής του Λυκείου της Σχολής Ι.Μ. Παναγιωτόπουλου. Υπήρξε για πολλά χρόνια συνεργάτης του Δελτίου, κατά την πρώτη περίοδο έκδοσής του, και στη συνέντευξη που μας παραχώρησε επιχειρεί μια αναδρομή στα πρώτα χρόνια έκδοσης του περιοδικού.

Ήσασταν μέλος της Ομάδας Σύνταξης του Δελτίου για αρκετά χρόνια. Ποια η εμπειρία σας από αυτή τη δραστηριότητα;

Το Δελτίο άρχισε να εκδίδεται τον Μάρτιο του 1989, με πρόταση, αν δεν κάνω λάθος, του αείμνηστου κορυφαίου φιλόλογου και στενού συνεργάτη του Σχολείου μας Σοφοκλή Μαρκιανού. Είχε κανονική περιοδικότητα δύο τευχών τον χρόνο, ενίοτε και τριών. Επομένως, αριθμεί αισίως 25 χρόνια αδιάλειπτης παρουσίας, όχι μόνο στον χώρο του Σχολείου μας αλλά και στα εκπαιδευτικά δρώμενα της χώρας. Προσωπικά συμμετείχα στην Ομάδα Σύνταξης του περιοδικού από το 14^ο μέχρι και το 30^ο τεύχος του, αναλαμβάνοντας παράλληλα και την Επιμέλειά του για αρκετά τεύχη.

Η εμπειρία από τη συμμετοχή μου στην έκδοση του Δελτίου ήταν συναρπαστική. Κατετίθεντο ιδέες από όλα τα μέλη της Συντακτικής Ομάδας, γινόταν διάλογος και αποφαιζόταν κάθε φορά ποια θέματα θα προκριθούν και ποια κείμενα θα δημοσιευτούν. Οι διαφωνίες κάποιες φορές ήταν έντονες, αλλά ακριβώς αυτή η διαφορετική οπτική των μελών βοηθούσε στην πρόοδο του εγχειρήματος και δεν άφηνε τα πράγματα να βαλτώνουν. Από την άλλη, η Επιμέλεια ήταν μια διαδικασία ιδιαίτερα επίμοχθη, η οποία ωστόσο μου πρόσφερε πολλές χαρές, καθότι έπρεπε να ανιχνεύσω ποικίλους τρόπους και να επλέξω τον καλύτερο για την ευπρεπέστερη παρουσία του κάθε τεύχους, που είχε τις δικές του ιδιαιτερότητες.

Οφείλω, με την ευκαιρία αυτή, να ευχαριστήσω τον Γενικό Διευθυντή της Σχολής, τον κύριο Α.Ι. Παναγιωτόπουλο, για την εμπιστοσύνη που έδειξε στο πρόσωπό μου. Προτείνοντάς με στην Ομάδα Σύνταξης και αναθέτοντάς μου την Επιμέλεια του Δελτίου, μου έδωσε την ευκαιρία να ανακαλύψω δικές μου πλευρές και δυνατότητες και να συνεισφέρω στην έκδοση και εξέλιξη του περιοδικού.

Σε ποιο κοινό απευθυνόταν το Δελτίο στα πρώτα χρόνια κυκλοφορίας του, με τι στόχο και πώς αυτό επηρέαζε το περιεχόμενό του; Σε ποιο βαθμό πιστεύετε ότι πέτυχε το εγχείρημα;

Ο τίτλος του περιοδικού μας, από το 1^ο μέχρι και το 30^ο τεύχος, συμπληρωνόταν από τον υπότιτλο: *Ενημέρωσης και Επικοινωνίας Σχολείου και Γονέων*. Ακριβώς αυτός ο υπότιτλος δείχνει το κοινό στο οποίο απευθυνόταν. Επιδίωξη του Δελτίου, αρχικά τουλάχιστον, ήταν να ενημερώνει τους γονείς σε θέματα που αφορούσαν τη λειτουργία του Σχολείου μας, ώστε

να καθίσταται αποτελεσματικότερη η συνεργασία. Ειρήσθω εν παρόδω, και εκείνα τα χρόνια, όπως και σήμερα άλλωστε, το πνευματικό status των γονέων του Σχολείου μας ήταν πολύ υψηλό. Οι γονείς προέρχονται ως επί το πλείστον από τον χώρο των επιστημών, των γραμμάτων και των τεχνών, της επιχειρηματικότητας, είναι με άλλα λόγια σκεπτόμενοι άνθρωποι και με πολλά ενδιαφέροντα. Αυτή η πραγματικότητα μάς έκανε να δημιουργήσουμε σιγά σιγά ένα περιοδικό, που ενώ είχε ως βάση το Σχολείο και την εκπαίδευση, επεκτεινόταν και σε πολλούς άλλους τομείς, τη φιλοσοφία, τον πολιτισμό, τις επιστήμες κ.λπ. Με άλλα λόγια ήταν ένα περιοδικό με ποικίλα θέματα, χωρίς να απομακρύνεται βεβαίως από τον αρχικό εκπαιδευτικό στόχο του, όπου ο κάθε αναγνώστης μπορούσε να βρει τη θεματολογία που τον ενδιέφερε και ως εκ τούτου να απολαύσει την ανάγνωση. Ο στόχος μας, επομένως, ήταν και γνωστικός και ψυχαγωγικός. Γι' αυτό και η έκδοση του κάθε τεύχους του Δελτίου ήταν ένα σημαντικό γεγονός κάθε φορά που κυκλοφορούσε. Γι' αυτή την οπτική θεωρώ ότι το εγχείρημα ήταν επιτυχημένο, διότι και υψηλή ποιότητα υπήρχε στις δημοσιεύσεις και αύξηση, λόγω της ευρύτητας των θεμάτων, του αναγνωστικού κοινού μας, το οποίο ξεπερνούσε

Δελτίο

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΚΑΙ ΓΟΝΕΩΝ
ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 30
ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2003

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ*

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- Κ. Ναυρίλης: *Επάγγελμα Εκπαιδευτικός*
- Π. Παπαλεξόπουλος: *Διδακτικά Σχολιά και Στάση της Φυσικής στο Λύκειο*
- Τιμώντας το Δάσκαλο Γ. Νικολάου
- Θέματα Λειτουργίας του Σχολείου
- Η Σελίδα των Αποφώνων
- Σ. Κουτσούνης: *Το κλείσιμο ενός κύκλου*
- Αποδείξη

Ο Γραφίστας επέλεξε κάποτε στην ηγικήση Μαρία Βοναπάτη (Βοναπάρτε, 1793) ότι «στην εκπαίδευση ό,τι κι αν κάνεις, το κάνει λάθος» ("Wie man es macht, macht man es schlecht"). Και το 1937, στο *Ανάλογο που τελειώνει και ανάλογο που δεν τελειώνει*, ο ίδιος χαρακτηρίζει ως «μη δυνατό» τα επαγγέλματα που εκπαιδευτικό, του πολιτικού και του αναλυτή, θέλουν να ταύρισε έτσι, ό,τι σε κάθε μια από τις περιπτώσεις αυτές οι «επαγγελματίες» βρίσκονται (ή θα πρέπει να βρίσκονται) σε μια τόσο στενή και βαθιά σχέση ψυχικής αλληλεπίδρασης και αλληλεξάρτησης, μεταβιβατικού τύπου, με τους ανήλικους, στους οποίους επισπεύσεται η εναντίον τους ώστε τα αποτελέσματά της να εξαρτώνται κυρίως από αυτήν ακριβώς τη σχέση και όχι τόσο από τις δικές τους ενέργειες.

Αυτό βέβαιος έχει ιδιαίτερη σημασία όταν λέγεται από τον Γραφίστα, γιατί θα μπορούσαμε να πούμε ότι πρόκειται περισσότερο για μια ψυχοκοινωνολογική παρά για μια ψυχαναλυτική παρατήρηση, που οφείλει παραπέμψει σε διαπραγματικές, ψυχοκοινωνικές και κοινωνικές σχέσεις και αφετέρω σε συγκεκριμένες επαγγελματίες ομάδες, με την έννοια ότι η διατύπωση αυτή μας λέει, ότι όλοι εκείνοι που ανήκουν σε μια από τις εν λόγω ομάδες αντιμετωπίζουν την ίδια δυσκολία. Υπαινίσσεται δηλαδή κάτι, χωρίς όμως να κατονομάζεται από τον ίδιο το Γραφίστα, που έχει άμεσο αντίκτυπο σ' αυτό που σήμερα θα λέγαμε «επαγγελματική ταυτότητα».

Σ' αυτήν παραπέμπε άλλωστε και το θέμα τούτης της εργασίας, αφού «επάγγελμα εκπαιδευτικός» είναι αυτό που αναγράφεται στην αστυνομική μας ταυτότητα, αυτό που δηλώνουμε στην φάρμα, αυτό που αποπαινώ όταν μας ρωτούν τι δουλειά κάνουμε.

Τι είναι όμως η επαγγελματική ταυτότητα; Η επαγγελματική ταυτότητα είναι μια ψυχική πραγματικότητα, την οποία θα πρέπει και αρχάς να διακρίνουμε από την *πραγματικότητα*, δεδομένου ότι η πρώτη αναφέρεται σε κάτι που υπερβαίνει τα όρια ενός ορισμένου προσώπου, προσιτότητας και συνειδημένη πάντα μια ιδιαίτερη επαγγελματική κοιλότητα, δηλαδή μια συλλογική ταυτότητα.

Επίσης, η επαγγελματική ταυτότητα, όπως και η ταυτότητα με τη γενικότερη σημασία του όρου, δεν αποτελεί μια οθροιστική συλλογή διαδοχικών ταυτώσεων, δεν περιλαμβάνει δηλαδή στην ταυτοποίηση διαδικασία, αλλά είναι κάτι πολύ πιο σύνθετο και δυναμικό, που επιπλέον, σε ένα σχετικά συνεκτικό και οργανωμένο σύνολο, στοιχεία πολλές φορές αντανάκτα και αλληλοσυγκρουόμενα, συνδέονται το

πλέον τον στενό χώρο του Σχολείου και των γονέων. Θυμάμαι πως όλοι, εμπλεκόμενοι στην έκδοση και αναγνώστες, αναμέναμε με μεγάλη χαρά και ανυπομονησία το κάθε τεύχος.

Υπάρχουν τεύχη που ξεχωρίζετε; Για ποιο λόγο;

Το κάθε τεύχος είχε τη δική του ιστορία και τη δική του προσωπικότητα και είναι, ως εκ τούτου, δύσκολο να ξεχωρίσει κανείς κάποιο. Ωστόσο, δεν μπορώ να μην ξεχωρίσω το 17^ο τεύχος, που ήταν ολόκληρο αφιερωμένο στον επιφανή μαθητή του Σχολείου μας Κώστα Αξελό, έναν από τους σημαντικότερους φιλοσόφους του 20^{ου} αιώνα σε παγκόσμιο επίπεδο. Όχι μόνο για την πληρότητα του αφιερώματος, αλλά και γιατί είχα την τύχη να γνωρίσω τον άνδρα. Παρά το μέγεθος της φιλοσοφικής και πνευματικής του υπόστασης ο Αξελός ήταν ένας απλός και προσπής άνθρωπος. Δεν θα ξεχάσω ποτέ τη συνάντησή μας. Σ' εκείνη τη συνάντηση, στο κέντρο της Αθήνας, στην οποία συμμετείχαμε ο κ. Α.Ι. Παναγιωτόπουλος, η επιμελήτρια του αφιερώματος Στέλλα Μανέ, η σύντροφος του Αξελού, ευρωβουλευτής τότε, Κατερίνα Δασκαλάκη και εγώ, θυμάμαι τον Αξελό να μας μιλά με δωρικό ταμπεραμέντο για θέματα που είχαν σχέση με το Σχολείο μας την περίοδο που ήταν μαθητής του, για τον τρόπο που έφυγε από την Ελλάδα, για τη ζωή του στη Γαλλία, για τη σχέση του με τον Πουλαντζά κ.λπ.

Πιστεύετε ότι ένα περιοδικό σαν αυτό μπορεί να προσφέρει σημαντικά οφέλη στην εκπαιδευτική κοινότητα;

Βεβαίως και μπορεί. Η επιλογή των θεμάτων του, η σοβαρότητα με την οποία τα αντιμετωπίζει, η συνεργασία με ειδικούς και έγκυρους επιστήμονες και μελετητές του χώρου, αλλά και η υποδοχή που συναντά κάθε φορά από τους ενδιαφερομένους, είναι αποδείξεις ότι το *Δελτίο* μας προσφέρει πράγματι σημαντικά οφέλη στην εκπαιδευτική κοινότητα. Η εκπαίδευση άλλωστε είναι ένας ζωντανός οργανισμός, μια αδιάκοπη διαδικασία, την οποία πρέπει κανείς να παρακολουθεί συνεχώς, να δοκιμάζει πράγματα, να εφαρμόζει θεωρίες, ιδέες και απόψεις, ελέγχοντας τα αποτελέσματα. Και το *Δελτίο* μας θεωρώ ότι κινείται προς αυτή την κατεύθυνση.

Σας ικανοποιεί η εξέλιξη του περιοδικού στα τελευταία χρόνια έκδοσής του;

Από το τεύχος 31 και εξής το περιοδικό μας μετονομάστηκε σε *Δελτίο Εκπαιδευτικού Προβληματισμού και Επικοινωνίας*. Άλλαξε έτσι σταδιακά και η θεματολογία του. Έγινε περισσότερο εκπαιδευτικό περιοδικό, με θέματα γύρω από την εκπαίδευση κυρίως. Μια τέτοια εξέλιξη ήταν και είναι καταρχήν σωστή,

αφού μιλάμε για περιοδικό που εκδίδεται από εκπαιδευτικό ίδρυμα. Ωστόσο, αν μου επιτρέπεται, θα ήθελα να υπάρξει μια μεγαλύτερη ισορροπία ανάμεσα στα εκπαιδευτικά θέματα και στα θέματα πολιτισμού. Το Σχολείο δεν είναι μόνον εκπαίδευση, είναι έκφραση, δημιουργία και πολλά άλλα πράγματα που παραπέμπουν ευθέως στον πολιτισμό. Επομένως, θα μπορούσαν να υπάρχουν και θέματα με λιγότερο ακαδημαϊκή προσέγγιση.

Ποια νέα στήλη θα θέλατε να δείτε στα μελλοντικά τεύχη του *Δελτίου*;

Εφόσον το *Δελτίο* έχει πα γίνει *Δελτίο Εκπαιδευτικού Προβληματισμού*, και αν υποθέσουμε ότι θα παραμείνει σε αυτόν τον προσανατολισμό, θα ήθελα μια στήλη κριτικής παρέμβασης, ευθέως και ευθαρσώς, στα κακώς κείμενα της εκπαίδευσης. Η εκπαίδευση στην Ελλάδα ήταν και συνεχίζει να είναι κακοποιημένη, δεν υπάρχει σωστός σχεδιασμός και προγραμματισμός, με αποτέλεσμα να δυσκολεύονται και οι προσπάθειες που γίνονται από το ιδιωτικό σχολείο, λόγω του ασφυκτικού εναγκαλισμού από τον κρατισμό. Παράλληλα, και αυτό είναι το σημαντικότερο, η στήλη αυτή θα έπρεπε να κάνει νέες προτάσεις με σκοπό την ανάπτυξη ενός υγιούς και αποκατάλλητου διαλόγου, ώστε να προκύψουν ριζικές και ρηξικέλευθες λύσεις, με άλλα λόγια κάτι εντελώς νέο.

Η ηλεκτρονική μορφή του *Δελτίου* απευθύνεται σε μεγαλύτερο αριθμό αναγνωστών. Θεωρείτε ότι πρέπει να υπάρξουν αλλαγές στη θεματολογία του γι' αυτό το λόγο;

Η ηλεκτρονική μορφή του *Δελτίου* έχει καταστεί αναγκαία πλέον, παρότι με στενοχωρεί που δεν θα κρατώ στα χέρια μου το έντυπο *Δελτίο*. Καθώς έχω μια ιδιαίτερη σχέση με το βιβλίο, δεν είναι εύκολο να αποδεχτώ την αποστασιοποιημένη ηλεκτρονική πραγματικότητα.

Ωστόσο, υπάρχουν και θετικά στην υπόθεση. Η ηλεκτρονική μορφή του *Δελτίου* απευθύνεται σε μεγαλύτερο αριθμό αναγνωστών. Επίσης, μπορεί να αναπτυχθεί περισσότερη ύλη, αφού δεν υπάρχουν χωρικοί περιορισμοί.

Το *Δελτίο* έχει ξεπεράσει τα 50 τεύχη και έχω την αίσθηση ότι οδεύει προς το τέλος της Β' φάσης του. Η ηλεκτρονική μορφή του θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί ως αφορμή για τον επαναπροσδιορισμό των στόχων και των θεμάτων του. Ένα έντυπο για να μπορέσει να μακροημερεύσει πρέπει στην πορεία της διαδρομής του να βρίσκει τρόπους να ανανεώνεται, υπό τον όρο βέβαια ότι θα παραμένει αδιαπραγμάτευτη η ποιότητά του. Είμαι βέβαιος ότι η παρούσα Συντακτική ομάδα, μόλις αντιληφθεί το πλήρωμα του χρόνου, θα προχωρήσει με ευφάνταστες ιδέες και σοβαρές προτάσεις προς αυτή την κατεύθυνση.